

Eduard Vilde noorusmail

Muuga kooli vestibüülis lõpesid äsja restaureerimistööd. Suur marmortrepikoda sai enam-vähem sama ilme, mis anti sellele 96 aastat tagasi, siis, kui mõis kuulus balti-saksa maalikunstnikule von Neffile.

Lõvid, mis asetsesid kiviaalustel marmortrepi kõrval ja mis siit Tallinna ära viidi, lubas restaureerimistööd vastuvõttev komisjon Eduard Vilde 101. sünni-aastapäevaks Muuka tagasi tuua.

Muuga kool ootab 4. märtsil, millal tehakse teatavaks igal aastal Vilde sünni-aastapäeva puhul korraldatava ülerajoonili-

se kirjandite võistluse tulemused ja antakse kätte preemiad, külla koolide ekskursioone. Nähku tänapäeva noorsugu ja võrrelgu neid kontraste, mis esinesid mõisasakste ja meie esivanemate elamistingimuste vahel.

Muuga ja Vilde on lahutamatud. Mitte sellepärast, et tema büst asetseb graniidist alusel koolimaja ees, mitte sellepärast, et kooli ruumes on «Eduard Vilde tuba», mitte sellepärast, et iga-aastased ülerajoonilised kirjandite võistlused toimuvad Muugas, vaid «see mühav laaneümbrus äratas minus püsiva armastuse melsade vastu», ütleb kirjanik.

Ka selleaegsed Muuga talupojad polnud rahul oma raske olukorraga, astusid mõisnike vastu välja.

«Olin vist 5-aastane, kui ühel hommikul üles ärgates nägin läbi akna, et soldatid olid meie õues ja nende püssid seisis päramiidis...

Talupoegade kisa ma ei kuulnud, aga rahvas rääkis hiljem sosistades, sest valjusti rääkida ei juletud, et soldatid on talupoegi mõisast veidi eemal vastuhakkamise pärast peksnud,» jutustas Eduard Vilde 1933. aastal kirjandusteadlasele Karl Mihklale.

«Kui paar aastakümnet hiljem tegi Vilde esialgseid plaane romaani «Mahtra sõda» kirjutamiseks, siis meenusid talle soldatite täägid, mis olid Muugas sihitud mõisale vastuhakanud talupoegade suunas.

Nõnda andis see lapsepõlves läbielatud põrutav sündmus Vildele omapoolse tõuke kujutada aastate pärast romaani vormis talurahva feodalismivastast võitlust,» kirjutas Karl Mihkla «Vaateis Vilde elusse».

O. MÄND,

Muuga 8-kl. Kooli õppealajuhataja